

Pædagogisk læreplan for Børnehuset Parken 2020

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Indholdsfortegnelse

Lovgrundlag	3
Hvem er vi	4
Dagtilbud Sønderborg city	4
Præsentation af Børnehuset Parken	6
Indledning	7
Læreplansblomsten	8
Det pædagogiske grundlag	9
Børnesyn – ressourceorienteret tilgang	10
Dannelse og børneperspektiv	11
Leg	12
Læring – zonen for nærmeste udvikling	13
Børnefællesskaber	14
Det pædagogiske læringsmiljø	15
Samarbejde med forældre om børns læring	17
Børn i udsatte positioner	18
Sammenhænge og gode overgange	19
Øvrige krav til den pædagogiske læreplan	20
Inddragelse af lokalsamfundet	20
Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø	20
De seks læreplanstemaer	22
Alsidig personlig udvikling	22
Social udvikling	25
Kommunikation og sprog	26
Krop, sanser og bevægelse	28
Natur, udeliv og science	29
Kultur, æstetik og fællesskab	31
Evalueringskultur	34

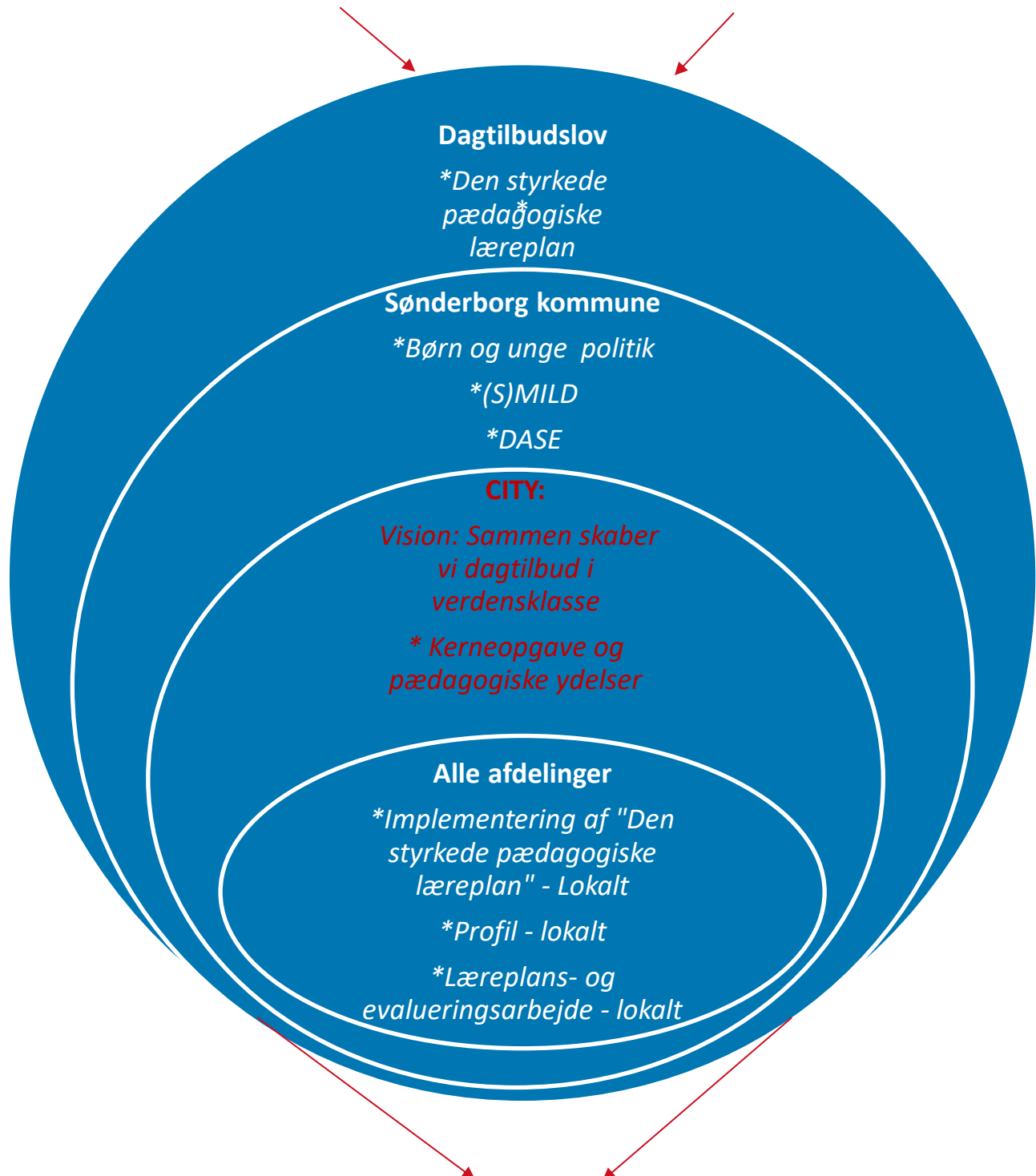
Lovgrundlag

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt 6 læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring. Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udformet [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#). publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan.

[Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#)

**Det er i fællesskaberne læring sker !
Viden får man mere af ved at dele den !**

Sammen udvikler vi os!

*Se Sønderborg kommunes hjemmeside

Dagtilbud Sønderborg City består af 15 afdelinger placeret i skoledistrikt: Ahlmann, Humlehøj, Sønderkov og Ulkebøl. Dagtilbud Sønderborg City har en mangfoldighed af familier der kommer fra forskellige boligområder med hver deres kulturelle baggrund.

Der er en bestyrelse i området, som består af forældre- og personalerepræsentanter fra alle afdelinger.

Dagtilbuddet er ledet af en dagtilbudsleder og en konstitueret souschef samt 13 daglige pædagogiske ledere. Denne ledelsesorganisering tager højde for kompleksiteten, i forskellige ledelsesfordringer i vore afdelinger, således at der både sikres sikker organisationsudvikling, pædagogfaglig udvikling og driftsudvikling.

Den styrkede pædagogiske læreplan målrettes i forhold til lokale udfordringer, hvor personalets styrker og kompetencer bringes i spil.

I Dagtilbud Sønderborg City, arbejder vi projektorganiseret i forhold til de godkendte politiske mål, samt egne indsatsområder på tværs af afdelingerne med en daglig pædagogisk leder som projektleder. Dette gør, at de pædagogiske ledere får mere tid til pædagogisk ledelse af kerneopgaven ude hos personale, børn og forældre. Vi har fokus på personalets kompetencer i forhold til vidensdeling og undervisning og muligheden for, at man som ansat i dagtilbuddet også bidrager med viden i de andre afdelinger. Dette er med til at udvikle Dagtilbud af høj kvalitet.

Dagtilbud Sønderborg City's vision: "Sammen skaber vi dagtilbud i verdensklasse"

Præsentation af Børnehuset Parken

Børnehuset Parken er en integreret institution normeret til 76 børn i alderen 0 – 6 år. Børnene er fordelt på en vuggestuegruppe og tre børnehavegrupper. I børnehaven har vi to grupper hvor børnene er i alderen fra 2,9 – 4 år og en ældstebørnsgruppe med kommende skolebørn.

Børnehuset Parken er bygget i 2002 og beliggende tæt ved Sønderborgs bymidte i skoledistrikt Ahlmann. Vores hus rummer 4 grupperum og en stor fællessal med mulighed for motoriske, rytmiske og musiske lege, hvor stuerne er på skift i løbet af ugen.

Vi har en grøn profil og har særligt fokus på udeliv og natur. Vi bestræber os på at have en grøn og sund hverdagskultur. Uderummet er læringsrum for alle læreplanstemaer.

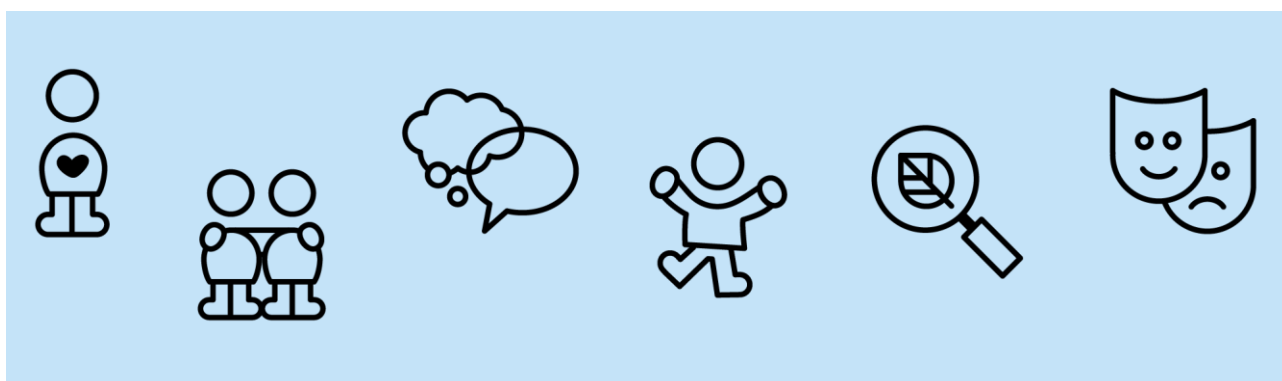
Vi er i Sønderskoven med en gruppe børn hver dag året rundt. Vi har egne lokaler på Egetofte Naturskole. Alle børn og medarbejdere deltager på skift i skoven ca. hver 6. uge.

Vi starter dagen med leg på legepladsen. Det betyder at vi er ude fra kl. 7:30 hver dag. Vi har en dejlig stor legeplads, som rummer et lille trygt område, forbeholdt vuggestuebørnene og vi har en større legeplads forbeholdt børnehavebørnene. Der er mulighed for al slags leg og udfoldelse.

Vi ønsker at børnene tilegner sig forskellige erfaringer med natur og udeliv. Vi lægger vægt på at alle børn får mulighed for at finde bænkebidere, forskellige mariehøns, små larver, regnorme, myrer på vores legeplads. Vores legeplads er beplantet med frugttræer, forskellige nøddebuske og diverse frugtbuske. Vi arbejder på at skabe en legeplads, hvor børn og voksne følger årstiderne og årets gang.

Vi har det grønne spire-flag, og laver hvert år en ny handleplan for at opfylde kriterierne til et nyt grønt spire-flag.

Vi arbejder med et fælles værdisæt der sætter retning for arbejdet med kerneopgaven. Værdierne er: glæde, udfordre, fællesskab og anerkendelse.

Indledning

I Børnehuset Parken arbejder vi for at skabe gode betingelser for at alle børn deltager i et inkluderende og lærende fælleskab. Struktur, tydelighed og genkendelighed er blandt andet med til at skabe rammerne for dette. Vi møder alle børn med anerkendelse og ser dem som ligeværdige. Derfor vægter vi relationen og nærværet til børnene på en måde, hvor vi skaber tryghed og glæde.

For at skabe den nærværende relation til børnene arbejder vi i mindre grupper, da dette giver gode forudsætninger for at se og høre det enkelte barn og følge barnets perspektiv. I de små grupper får børnene rig mulighed for at være aktiv deltagende, i det som vi beskæftiger os med. Her ser vi både de børn som har brug for et skub til at turde, og børn som har brug for en overkommelig ramme til at kunne koncentrere sig. Begge dele er vigtige for at børnene modtager og omsætter læring i en god udvikling. I de læringsrum børnene møder i løbet af dagen, ser vi det som vigtigt, at børnene oplever det at gå i Børnehuset Parken, som værende sjovt og som et rart sted at være. Vi ser os selv som vigtige rollemodeller, hvor vi sammen med en nærværende og tydelige rolle også indtager en legende tilgang til børnene.

Vi arbejder ud fra et bredt læringsbegreb, hvor læring og udvikling forekommer i alle situationer i løbet af hele dagen. Det betyder at læring og udvikling både ses i børnenes leg, de planlagte aktiviteter og i alle dagligdagens rutiner. For at komme omkring hele barnets udvikling, arbejder vi med de seks læreplanstemaer, som er uddybet senere. Det er vigtigt at forstå, at vi aldrig arbejder isoleret med ét læreplanstema. Med dette mener vi, at når vi eksempelvis arbejder med læreplanstemaet Natur, udeliv og science, vil vi helt naturligt komme omkring den alsidige udvikling, den sociale udvikling og den motoriske udvikling.

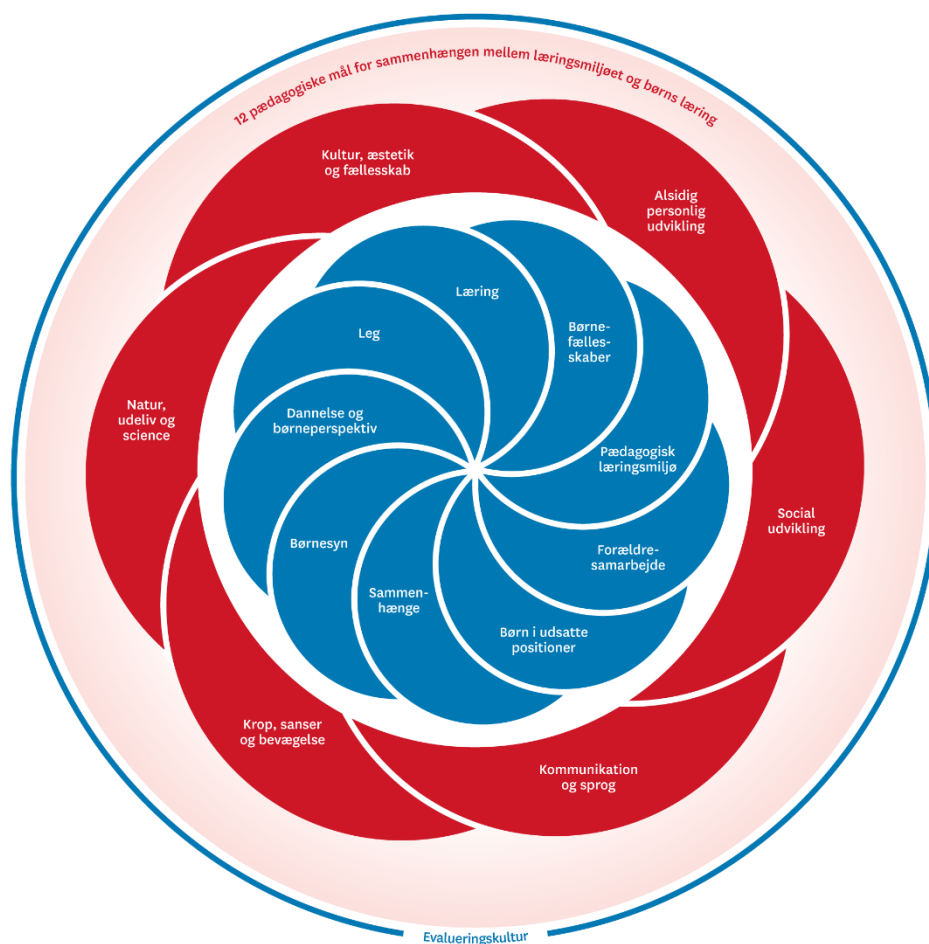
Læreplansblomsten

Ministeriet har udarbejdet en grafisk oversigt der viser delelementer i det pædagogiske grundlag, samt hvordan disse elementer underbygger de 6 læreplanstemaer. Den vigtigste forskel på den gamle og den nye styrkede læreplan er, beskrivelsen af det pædagogiske grundlag, at der arbejdes med børns lærings over hele dagen – og at der ikke kun arbejdes med læreplanen i planlagte vokseninitierede aktiviteter om formiddagen. Desuden er legens betydning for barnets udvikling beskrevet og prioriteret.

Opbygningen af denne læreplan:

- Først har vi beskrevet vores pædagogiske grundlag (det blå i blomsten)
- Efterfølgende har vi beskrevet læreplanstemaerne (det røde i blomsten)
- Slutteligt har vi beskrevet hvordan vi arbejder med evaluering og organisatoriske læring (den yderste kant af blomsten)

I hvert blad har vi lavet praksisbeskrivelser. De er lavet med udgangspunkt i vores pædagogiske praksis. Navnene der fremgår i praksisbeskrivelserne, er fiktive.

Pædagogisk grundlag

De centrale elementer i det pædagogiske grundlag er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

”Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

”Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Først forholder I jer til de fem elementer:

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber

I kan beskrive elementerne samlet eller hver for sig.

De øvrige elementer i det pædagogiske grundlag skal ifølge loven fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan. Disse elementer forholder I jer til lidt senere.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Børnesynet – ressourceorienteret tilgang

Børn har som udgangspunkt altid positive intentioner. Personalet er undersøgende og nysgerrige i forhold til barnets intentioner, behov og tilgår altid barnet ud fra et ressourceorienteret perspektiv. Personalet har ansvaret for, at børnene får mangfoldige og rige erfaringer der bidrager til barnets læring, trivsel, udvikling og dannelse.

Vi må gøre os umage med at se, høre og på anden måde sanse, hvad barnet kommunikerer til os både verbalt og nonverbalt gennem kropssprog og mimik. Vi må gøre os umage med at give barnet nogle muligheder for at kommunikere sit perspektiv på den måde, som bedst imødekommer barnets kommunikative evner.

Vi arbejder fx med børnesynet i forhold til børn, der har negative kontakter i løbet af dagen. I de tilfælde samarbejder vi om tilretning af den pædagogiske praksis i forhold til at styrke barnet i at få flere positive kontakter og relationer til de øvrige børn.

Praksiseksempel, vuggestue – På legepladsen er børnene optaget af at lege i sandkassen. Det er lidt koldt og flere af børnene har vanter på. En af de yngste børn Jacob, taber en skovl og bliver lidt ked af det. Pædagogen sætter ord på og siger, Hov du tabte din skovl. Et større barn der er lige i nærheden har taget skovlen og lytter til hvad pædagogen har sagt, og giver skovlen tilbage til Jacob. Jacob bliver tilfreds igen og det større barn leger videre.

Praksiseksempel, børnehave – På stuen er der samling og efterfølgende er det stuens tur til at være i fællessalen. Der skal laves en motorikbane, pædagogen spørger om der er nogle børn har forslag til banens udformning. Et barn der sidder uroligt bag sofaen kommer frem og siger ”den skal være blå”. Pædagogen spørger ind til barnets tanker om den blå bane, og spørger om han vil være med til at bygge banen. Barnet lyser op og følger med. Pædagogen og barnet bygger banen præcis som barnet ønskede. Pædagogen beder barnet om at gennemløbe banen, hvorefter de andre børn bliver kaldt ind i fællessalen. Pædagogen beder barnet om at introducere børnene i hvordan banen

skal benyttes. Barnet fortæller stolt og sikkert de andre børn, hvordan banen skal benyttes. Børnene lytter interesseret i hvad barnet siger.

Dannelse og børneperspektiv

Dannelse referer til en dybere form for læring, hvor barnet som aktiv deltager forankrer værdier og viden i egen personlighed som rettesnor for at orientere sig og handle i en global verden som et hensynsfuldt, kritisk demokratisk menneske (den styrkede pædagogiske læreplan s. 17).

Barnets perspektiv skal inddrages og barnet skal opleve, at det har en reel medindflydelse uanset baggrund, køn, alder og kultur. Det pædagogiske læringsmiljø skal tage udgangspunkt i et børneperspektiv og børnegruppens sammensætning i både leg, de daglige rutiner og planlagte forløb.

Vi arbejder fx med dannelse og børneperspektivet til samling, hvor personalet i deres planlægning og praksis sørger for plads til at der arbejdes systematisk med at inddrage børnenes perspektiver og dannelse. Personalet er lyttende, understøttende og giver børnene tid til refleksion.

Vi arbejder også med dannelse og børneperspektivet i de planlagte aktiviteter fx dialogisk læsning, hvor personalet arbejder med dannelsesbegrebet ved at lære barnet at reflektere. Dette kan gøres ved at spørge ind til og fremme barnets refleksive tilgang til historien, hovedpersoner og indhold.

Vi arbejder dannelsesbegrebet i forhold til it og afprøver forskellige apps. Vi inddrager f.eks. appen Seek i aktiviteter i naturen. Når vi er undersøgende på at finde ud af navnet, er på dyr/planter som vi møder i naturen, tager vi foto og på den måde finde navnet.

Praksiseksempel vuggestue - Hvert måltid er unik og afhænger af hvordan de enkelte børn har det den pågældende dag. Vi justerer os efter børnenes alder og forudsætninger. Måltiderne er daglige tilbagevendende rutiner som rummer mulighed for at inkludere alle børn i et lærende fællesskab. Måltidet danner udgangspunkt for dialoger med børn omkring spisevaner og kulturelle forskelle. Vi har inddraget forældrene ved at have en dialog med dem omkring deres barns spise-mønster og i det hele taget madkultur.

Praksiseksempel børnehave – På stue har vi arbejdet med temaet: Hvad er en god morgen for dig? Vi har arbejdet med dialogisk læsning over tre uger, og vi har læst bogen: Kamma Morgensur. Børnene blev delt i mindre grupper og efter læsningen blev der igangsat en planlagt voksenstyret aktivitet, som knyttede sig til bogen. De yngste grupper lavede en tryllestav, og de ældste børn visualiserede med billeder, hvad en god morgen er for dem. Det enkelte barns perspektiv blev set og hørt både under læsningen og i den efterfølgende aktivitet. Børnene øvede sig i at lytte til hinanden og blev bevidste om hinandens forskelligheder. Der var ikke noget der var rigtig eller forkert, men en forståelse for at en god morgen kan se ud på mange måder. Det færdige produkt blev hængt op på stuens opslagstavle, og børnene fik på den måde også mulighed for at gå i dialog med deres forældre, om det de havde arbejdet med, og hvad en god morgen er for dem.

Leg

Legen er en gennemgående del af barnets udvikling og en væsentlig forudsætning for børnenes trivsel og dannelse. Legen fremmer børnenes fantasi, nysgerrighed, sociale kompetencer og selvværd. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte muligheden for at børnene kan indgå i positive legerelationer med jævnaldrende og på tværs af alder. Det fysiske legemiljø er i høj grad med til at stimulere udviklende lege og der indrettes med spændende ting, rekvisitter og materialer, der taler til børnenes lyst til at udforske og fordybe sig.

Vi arbejder med legen som en planlagt aktivitet i vuggestuen og børnehaven, hvor personalet indgår i legerelationer med en mindre gruppe af børn. Personalets rolle er at støtte, guide og rammesætte legen, så den bliver varieret, fantasifuld og fordybet.

Børn leger gerne spontant – selvinitieret leg, her tilbyder vi rammer der faciliterer dette. Legen i inderummet understøttes af stuenes indretning i legezoner. F.eks. er der zoner med konstruktionsleg, dukkekrog, stille aktiviteter så som tegning, puslespil, modellervoks osv.

Legen i uderummet tilbyder børnene en sanselighed i forhold til årstidernes gang og det aktuelle vejrlig. Desuden en større kropslighed i forbindelse med lege der inkluderer løb, cykling, gynger og rutsjebane m.m. Konstruktionslege er også mulige i en større skala end indendørs.

Rammesat leg - For at fremme inklusionen og styrke legefællesskaberne skal pædagogerne af og til sætte rammerne for legen. Pædagogerne kan alt efter situationen vælge at definere et legemiljø, hvor de går foran, ved siden af eller bag ved børnene.

Legetyper - Der findes mange forskellige typer leg. Vuggestuebørnene leger mest parallelt med hinanden, hvor de hver især undersøger verden omkring dem, hvilke materialer den består af og hvordan de selv interagerer hermed. De større børn indgår i rollelege, hvor deres sociale og relationelle kompetencer styrkes. Regellege styrker kommunikative evner og gensidig respekt. Fantasi-lege kan medvirke til bearbejdelse af følelser.

Vi arbejder med at være tilgængelig i legen, at vi er på gulvet, at vi er i øjenhøjde, at vi er med i legen, eller at vi er tæt på legen.

Vi arbejder med at følge børnenes ideer i legen. Når vi følger børnenes fantasier og ideer oplever de sig værdifulde. Vi har ofte været styrende i legen, og bragt ideer ind i legen, det kan vi gøre hvis legen er ved at gå i stå.

Praksis eksempel vuggestue - I vuggestuen leger Søren og Peter, de bygger et tårn af magneter sammen med pædagogen. De leger på gulvet. I legekøkkenet et andet sted på stuen er Lene og Signe ved at lave mad. De rører i skåle, åbner skabe og bruger forskellige køkkenredskaber. Pigerne flytter sig og de kommer hen til pædagogen og tilbyder mad. Pigerne involverer pædagogen i deres leg, de udveksler oplysninger. Pædagogen bliver siddende ved Søren og Peter og pigernes leg flytter sig igen hen til legekøkkenet.

Praksis eksempel børnehave – på legepladsen leger 3 drenge i et legehus, og andre børn leger omkring legehuset. Pædagogen er i nærheden og drengene kalder på hende. Hvem er du? Pædagogen svarer: "Jeg er den store stygge ulv. Hvem er i?" og drengene ser på hinanden og den ene svarer: "Vi er de tre grise. Vil du puste vores hus omkuld?" Og legen starter med Ulven og de tre små grise. Drengene kender tydeligvis eventyret og kommer med gode ideer til indholdet i legen. Børnene der leger omkring legehuset, hjælper ulven med at puste og pruste huset omkuld.

Læring – zonen for nærmeste udvikling

Læring er en livslang proces, hvor barnet tilegner sig kundskaber og færdigheder. Relationen mellem barnet og den voksne er afgørende for kvalitet af den læring barnet tilegner sig. Børn lærer med krop, sanser og den voksne er afgørende for kvalitet af den læring barnet tilegner sig. Børns læring fremmes af at turde begå fejl, famle, slå sig og slippe fantasien løs. Det pædagogiske læringsmiljø skal fremme et trygt, inddragende og alsidigt miljø, hvor barnet kan udvikle sin nysgerrighed samt lysten til at lære og opleve mere.

Vi arbejder fx med læringens kvalitet ved at personalet kontinuerligt arbejder med en stærk relationel tilknytning til barnet. Dette understøttes bl.a. i arbejdet med planlagte aktiviteter i mindre grupper.

Vi arbejder med læring ved at de planlagte aktiviteter rummer leg, kreativitet og sociale processer, der fører børnene videre i deres sociale, emotionelle og kognitive udvikling.

Praksiseksempel vuggestue – Jørgen er 2 år og går i vuggestue. Jørgen vil ikke op på den store fugleredegynge på legepladsen, han virker bange og bliver ked af det, når de voksne inviterer ham med op på gyngen. Jørgen er sjældent i nærheden af gyngen. Jørgen er meget glad for den pædagogiske assistent vuggestuen, de har en stærk og tryk relation. Den pædagogiske assistent tager Jørgen på armen og sætter sig på gyngen med Jørgen på skødet et kort øjeblik. Alt i mens hun snakker med Jørgen. Dette gentages flere dage, og efter nogen tid, rykker den pædagogiske assistent sig længere og længere bagud på gyngen og til sidst sidder Jørgen selv på gyngen. Nu leger Jørgen ofte i området ved gyngen, og efterspørger selv at gynge.

Praksiseksempel børnehave – på en stue er flere af børnene usikre på at cykle, og derfor vælger pædagogerne at lave nogle cykellege, hvor børnene både øver sig på at holde fokus på cyklen sammen med andre, bremse og cykle slalom. Lea har særligt brug for pædagogens positive opmuntring, for hun synes at det er svært og bliver ked af det. Pædagogen giver Lea mulighed for at være med i cykellegen med en mindre gruppe børn. Pædagogen vælger ligeledes at gøre cykellegen forudsigelig og struktureret ved at give cykellegen en fast ramme og indhold. Det er vigtigt at Lea føler sig tryk. Lea øver sig med pædagogen tæt ved hendes side. Pædagogen kommer med opmuntring til Lea, ved at sige: Ja du skal denne vej, pyt med det, kom prøv igen, ja se du kan, du gør det!" ... osv. Lea bliver fra dag til dag mere sikker og pædagogen kan lade hende følge cykellegen mere og mere uden af følge hende helt tæt på. Lea er blevet mere selvsikker og smiler og griner sammen med de andre børn. Lea synes det er sjovt at lære at blive mere sikker på at cykle. Lea viser overskud, da hun begynder at opmuntre de andre børn som er med i cykellegen.

Børnefællesskaber

Der skal være plads til, at det enkelte barn både kan vise initiativ og kan være aktiv deltagende, samtidig med at fællesskabet skaber rum til alle, nye relationer og mulighed for at prøve forskellige positioner mv. (den styrkede pædagogiske læreplan s. 21).

Alle børn har ret til at føle sig som en del af meningsfulde børnefællesskaber. Det er personalets ansvar at facilitere positivt samspil i børnegruppen, som skal skabe grobund for gensidige og jævnbyrdige relationer mellem børnene. En væsentlig betingelse for at børn kan blive meningsfulde aktører i fællesskaber er, at børnene gør noget sammen. Det pædagogiske læringsmiljø skal bidrage til at sætte rammer for børnenes muligheder og tilgange og udelukke hinanden fra legene og herigennem bliver barnets forbundet med flere fleksible fællesskaber.

Vi arbejder på at styrke børnefællesskabet, ved at børnene har kendskab til hinanden – kendskab gir venskab.

Praksiseksempel vuggestue -

Praksiseksempel børnehave – på en stue er der samling. Vi skal arbejde med et af FNs 17 verdensmål, dagens emne var elektricitet. Vi snakker om hvor elektriciteten kommer fra, børnene ved at elektriciteten kommer fra stikkontakten, og hvordan den kommer derind, enden blev en noget lang og snørklet forklaring om de frie elektroner som bytter plads i et ledende materiale. Det virker som et noget tørt og kedelig emne, hvad det jo også egentligt var. Vi fornemmer en vis uro blandt børnene, så for at lave et skifte i samlingen laver vi et forsøg "Hvorfra kommer elektriciteten?".

De 4 mest urolige børn bliver vindmøller, de står side om side og roterer med armene, og børnene har igen fælles fokus. De næste 3 - 4 børn stiller sig i modsatte ende af lokalet med hænderne samlet over hovedet, og illustrerer at være elektriske pære. De resterende børn er ledninger, og ved hjælp af arme danner de kæder, således at strømmen bliver ledet til pærerne og retur til møllerne. Alt efter hvor hurtigt møllerne drejer rundt, smiler pærerne mere eller mindre. Vi afslutter samlingen med at børnene tegner hvad vi har lavet i samling. Det blev til mange flotte tegninger som illustrer "Hvor elektriciteten kommer fra".

Begrebet *læringsmiljø* er en sammensætning af de to ord læring og miljø.

Læring betyder personlighedsudvikling og spiller en hovedrolle i barnets aktive udvidelse af erfaringsverden og kompetencer. Miljø er alt der har med barnets omgivelser at gøre, både fysisk, psykisk og sociale påvirkninger.

Læringsmiljøet skal understøtte og drage omsorg for alle børns dannelse, læring, trivsel og udvikling i et fællesskab, hvor alle børn er betydningsfulde. Læringsmiljøet skal skabes på grundlag af et bredt læringsbegreb, der strækkes over hele dagen og understøtter barnets kropslige, motoriske, sociale, emotionelle og kognitive læring. Når det pædagogiske personale skaber læringsmiljøer, tages udgangspunkt i en antagelse om at nærværende voksne er en forudsætning for barnets læring, trivsel, udvikling og dannelse.

Læringsmiljøet er fleksibelt og omskifteligt og understøtter til enhver tid den aktuelle børnegruppe og børnefællesskabets behov. Der arbejdes løbende med at styrke det pædagogiske læringsmiljø og arbejde med en differentieret pædagogisk tilgang ved at holde fokus på f.eks. spisesituationen, pædagogiske rutiner eller udelivet.

Vi arbejder med at have en pædagogisk bevidsthed og et sprog for forskellige områder (indretning af lege- og læringsmiljøer i dagtilbud, masterplan dagtilbud 2019) – det skabende område, det kropslige område, det samlende område og det fordybende område. Områderne tilbyder forskellige stemninger, sanseoplevelser og adfærd. Ved at kortlægge de fysiske områder, kan det tydeliggøres, hvad der gøres hvad og hvordan aktiviteter derved skilles ad Dette er gældende inde om ude i institutionen.

Vi arbejder med det pædagogiske læringsmiljø ved løbende at erfaringsudveksle på personalemøder og stuemøder.

Praksisbeskrivelse vuggestue - I vuggestuen prioriterer vi at have god tid og ro til børnenes måltider. Udover at måltiderne bidrager til børnenes fysiske sundhed, energi og velvære – bidrager måltiderne også til trivsel, udvikling og læring på andre områder.

Vi organiserer os i små overskuelige fællesskaber for at skabe nærvær og en god stemning. Når vi er tæt på børnene, har vi mulighed for at se/høre alle børn – og gribe de initiativer de viser os. Det kan være tegn som ord, lyde og fingerpeg.

Måltiderne bidrager til at børnene får styrket deres finmotorik ved f.eks. at bruge en kop, gaffel og træne pincetgrebet.

Måltidet rummer mulighed for dialog og sprogudvikling. Vi snakker om maden og hvad der optager børnene. De yngste børn peger f.eks. ud af vinduet og vi sætter ord på det vi ser.

Der er mulighed for at inddrage dialog om naturen og "fra jord til bord", og måltiderne danne baggrund for en dialog omkring form og farver og matematisk opmærksomhed, når vi f.eks. snakker om størrelser.

Når børnene inddrages i måltiderne, styrkes deres alsidige personlige udvikling, bl.a. selvhjulpenhed og medbestemmelse.

Måltiderne skaber grobund for social udvikling, idet børnene skal lære at vente på tur, lytte til hinanden og hjælpe hinanden.

Måltiderne er en sanseoplevelse, hvor børnene får mulighed for at smage, lugte, røre og se forskellige madvarer. Dette kan være med til at udfolde børnenes nysgerrighed og spiseglæde.

Praksiseksempel børnehave – på en stue har børnene været med til at indføre, at de har bordkort, når de spiser madpakker. Kortene er lamineret med billede og navn, så alle børn kan aflæse bordkortene. Kortene ligges på bordene af de voksne eller af nogle børn inden man går til bordet. Bordkortene giver tryghed og forudsigelighed, og vi undgår kampe og frustrationer om de bedste pladser. Kortene gør det til en sjov opgave at gå til bordet, og børnene lærer at man kan sidde ved siden af alle.

Samarbejde med forældre om børns læring

Vi arbejder med at styrke indsatsen omkring børns trivsel, udvikling og læring og hvis et barn er i vanskeligheder, så har de voksne ansvaret

Som en del af indsatsen trivselsvurderes alle børn i alderen 0-6 år 2 gange årligt, samt sprogvurderes ca. en gang årligt fra de er 3 år. Vi har fokus på sundhed, læring og trivsel og arbejder målrettet, systematisk og tværfagligt med at styrke barnets trivsel ved at sætte ind på et tidligt tidspunkt, når et barn er udfordret.

Til dokumentation af de pædagogiske tiltag og indsatser i anvendes IT-plattformen Hjernen og Hjertet. Hjernen og Hjertet er en digital platform, der samler pædagogiske redskaber og dokumentation samt de redskaber, som inviterer til et forældresamarbejde omkring barnets og børnegruppens trivsel, udvikling og læring. Her kan bruges en dialogprofil.

- Sprogvurdering
- Trivselsvurdering
- Dialogvurdering

Trivselsvurderingen skal være med til at styrke dit barns trivsel, læring og udvikling på et så tidligt tidspunkt som muligt, ved at holde fokus på inkluderende miljøer og barnets ressourcer.

Forældre er den vigtigste ressource i barnets liv og vil blive inddraget som samarbejdspartner, når det handler om dit barns udvikling og trivsel.

Der afholdes forældresamtaler ud fra et individuelt behov. Samtalerne tager udgangspunkt i barnets trivsel hjemme og i institutionen / dagplejen.

Praksiseksempel vuggestue – det er svært for et barn i at falde i søvn i barnevognen, der er megen gråd, og personalet går rundt på legepladsen for at vugger barnet i søvne. Vi snakker med barnets mor i dagligdagen om hvor svært der er for hendes barn at finde ro og falde i søvn, og vi erfarer at barnet ikke er vant til at sove i barnevogn. Efter to måneder er der opstartssamtale, hvor der er ro og tid til at få en dybere samtale angående sovesituationen. Her får vi nogle vigtige oplysninger om hvordan forældrene putter barnet. Ved samtalen aftaler pædagogen og forældrene de næste skridt i barnets puttesituation, som begge parter skal arbejde med. Der går ikke ret lang tid efter samtalen, så kan vi begynde at se en betydelig fremgang, og barnet er mere tryk, der er markant mindre gråd og barnet får mere søvn. Forældrene melder tilbage, at det også er sket en positiv udvikling i hjemmet, og det er meget nemmere at putte deres barn derhjemme.

Praksiseksempel børnehave – Jonas er ny i børnehaven og er ved at blive indkørt i børnehaven. Kontaktpædagogen og Jonas´ mor har lavet aftaler for indkøringen. Planen er, at barnets mor er med de første dage, og derefter har Jonas nogle korte dage og efter ca. en uges tid skal Jonas sove til middag i børnehaven. Indkøringen går godt. Jonas er optaget af det nye børnehaveliv. Efter en månedstid med en god opstart, bliver Jonas meget ked af det i forbindelse med afleveringen. Han græder og har svært ved at slippe mor, og Jonas giver udtryk for at han vil have sin mor. Pædagogen og Jonas´ mor taler sammen og laver aftaler for, hvordan Jonas får en god aflevering i børnehaven. Pædagogen får også nogle vigtige oplysninger fra hjemmet, som han kan hjælpe Jonas med at sætte ord på.

Børn i udsatte positioner

Børn i udsatte positioner er en sammensat gruppe. Det kan være børn fra familier med en svag socioøkonomisk baggrund, børn med fysisk/psykisk funktionsnedsættelse eller børn, der i bestemte situationer befinder sig uden for fællesskabet. At være i en udsat position er dynamisk og kontekstbestemt.

Vi har øje på barnets ressourcer og kompetencer og lægger vægt på relation mellem barn-barn, barn – voksen. Alle har brug for at blive mødt med positive forventninger.

Når et barn har brug for noget ekstra i forhold til trivsel, udvikling og læring vil vi i samarbejde med forældrene udarbejde en handleplan. Der vil være mulighed for at inddrage eksterne samarbejdspartnere, der kan være med til at understøtte de givne tiltag der skal til, for at barnet trives og udvikles.

Praksiseksempel – på legepladsen er Karen lidt alene. Pædagogen opsøger Karen og pædagogen spørger om Karen er ok? Karen siger – jeg må ikke være med i deres leg. Pædagogen spørger om Karen har lyst til at lege med hende. Det vil Karen gerne og de snakker om hvad Karen kunne tænke sig at lege. Karen vil gerne lege i grusgraven, de går i grusgraven sammen, og begynder Karens leg. Andre børn støder til, og de spørger pædagogen om de må være med. Pædagogen siger at det er Karen, der har fundet på legen, så de skal spørge Karen. Børnene spørger Karen, og Karen inkluderer de andre børn i legen.

Sammenhæng og gode overgange

Når børn oplever en god overgang fra dagplejen / vuggestue til børnehave og børnehave til SFO / skole, gavner det deres læring og trivsel i overgangsperioden og i opstarten, derfor arbejder alle afdelinger i dagtilbud og skoler i Sønderborg City sammen om at sikre en tryk og sammenhængende overgang for børnene.

Barnets perspektiv: Hvis du vil lære mig noget, må du først lære mig at kende

Forskning peger på, at forældrenes involvering i arbejdet med børnenes udvikling er helt afgørende for at læring lykkes, derfor har vi i Brobygningen også sat fokus på, at forældrene involveres.

Brobygning – dagpleje / vuggestue til børnehave.

Brobygningen mellem dagpleje/vuggestue og børnehaven bygger på kendskab og tryghed.

- Alle dagplejere og vuggestuebørn kommer løbende på besøg i børnehaven, for at blive trygge ved at være i børnehavens omgivelser.
- Når børn har fået tilbudt en børnehaveplads, er der gensidig besøg i børnehave og i dagplejen (legestuen), hvor pædagogen lærer barnet at kende i deres vante omgivelser og i de nye.

Brobygning fra børnehave til skole

Der etableres brobygningsdage for kommende skolebørn, som foregår på skolerne i marts og april måned, hvor børn der skal gå på samme skole lærer hinanden og de voksne fra SFO/skole at kende. Nye relationer skabes blandt børn og voksne, ved at der igangsættes lege der understøtter læringsfællesskaberne både inde og ude. Det er med til skabe en tryghed, når de starter i SFO/skole.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

Vi benytter i høj grad det omkringliggende lokalsamfund. Vi har et tæt samarbejde med Egetofte Naturskole, naturvejlederne ved Sønderborg kommune. Vi benytter de fysiske faciliteter som legepladser, fodbold- og atletikstadion, lystbådehavnen, genbrugspladsen m.m.

Af kulturtilbud i nærområdet benyttes Sønderborg bibliotek, Sønderborg Slot, Dybbøl Mølle og Christianskirken.

Praksiseksempel - Ny viden og indsigt (inddragelse af lokalsamfund)

I vuggestuen har vi fokus på det gode og pædagogiske måltid. Vi ønsker at måltidet skal bidrage til et meningsfuldt læringsmiljø for børnene på lige fod med de pædagogiske aktiviteter.

For at få mere viden omkring måltidet, har vi fået mulighed for at få en lokal kok på besøg for at holde et oplæg omkring måltidet og i det hele taget give os mere viden omkring råvarer, smag mm. Den lokale kok er også forældre til et barn i vuggestuen.

Gennem oplægget fik vi blandt andet en mere nuanceret viden og indsigt i råvarer og smagsløg. Oplægget igangsætter endvidere nogle fælles drøftelser og refleksioner, som blandt andet resulterede i at vi ville sætte endnu mere fokus på at optimere vores nærvær og ro under måltidet og undgå forstyrrelser. Dette medførte nye tiltag som er blevet sat i værk.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Daginstitutionen er en integreret daginstitution – og det skal børnemiljøet og det pædagogiske læringsmiljø i institutionen afspejle. Vi benytter alle kvadratmeter i institutionen og ser muligheder i forhold til at indrette legearealer alle steder.

Æstetisk arbejder vi med dokumentation i børnehøjde, og med at følge børnenes interesser og spor, vi benytter børnenes tegninger, billeder, forskellige fantasifulde kreationer både ude og inde.

Vi arbejder med at passe på tingene, at lære børnene at lege med genbrugs- og naturmaterialer og at være kvalitetsbevidst ved nyanskaffelser.

Vi arbejder med at der er ryddeligt på alle flader og at legetøjet er sorteret, tilgængeligt, indbydende og i børnehøjde.

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

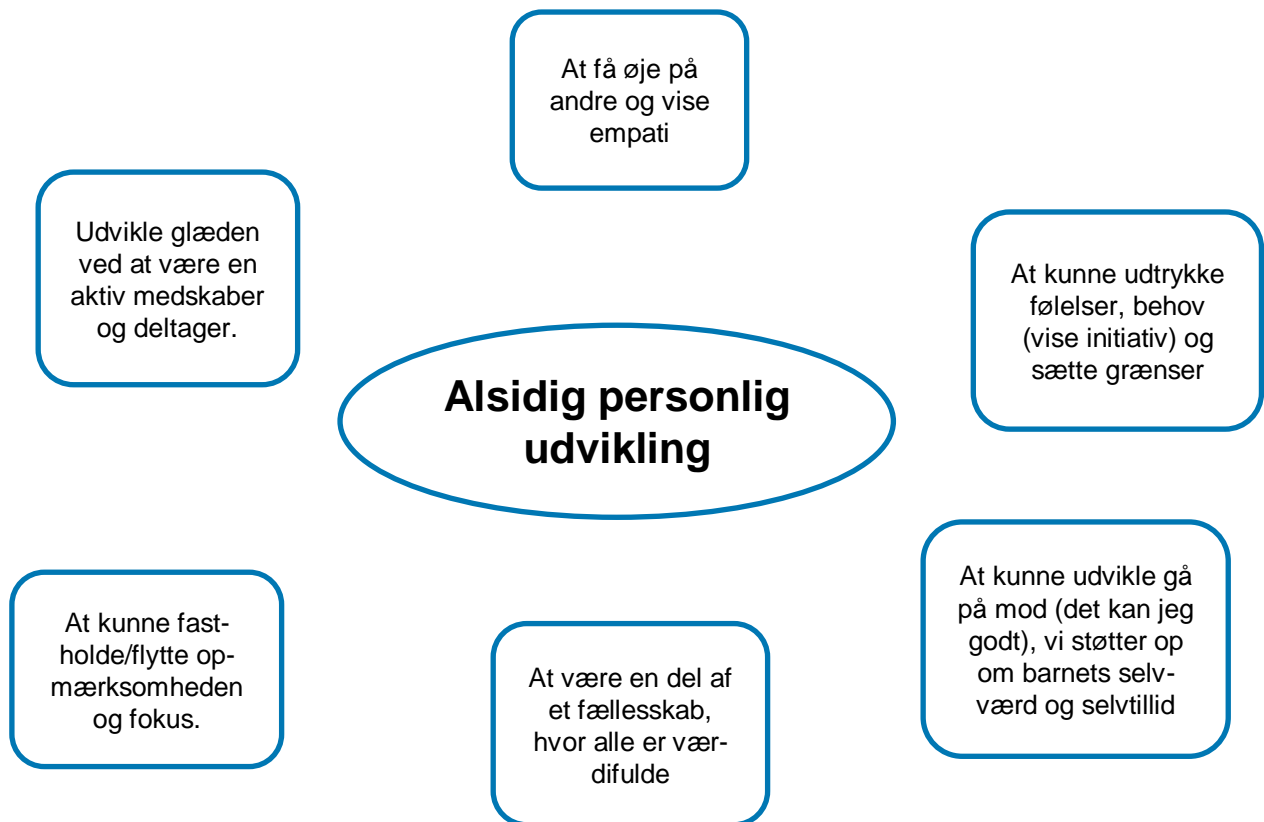

Børnenes alsidige personlige kompetence udvikles og styrkes ved at give børnene rum og mulighed for at have sig selv med i forskellige slags aktiviteter og mestre den i et fællesskab med andre børn.

Det kan være aktiviteter som selv at tage overtøj af og på, være aktiv deltagende i en samlingsstund eller anden planlagt aktivitet, kunne fordybe sig i en kreativ aktivitet, kunne indgå i lege med andre børn, kunne sidde stille på stolen og spise sin madpakke, lærer at cykle, være med i skoven mm.

For børnene kræver det tryghed, mod, vilje og engagement at mestre at bevæge sig igennem institutionens livets mange forskellige aktiviteter og rutiner.

Vi er bl.a. bevidste om, at garderoberutinerne kan bruges som pædagogisk læringsrum og er mindst ligeså vigtige, som andre aktiviteter vi laver. For at skabe et godt læringsmiljø i garderoben og undgå kaos, organiserer vi os i små grupper. Disse danner en god ramme for børnene til at være aktive og deltagende omkring at øve, at tage deres overtøj af og på. Den lille gruppe gør det muligt at guide og støtte børnene, der hvor de er i deres udvikling. Dermed oplever børnene garderobesituationen som meningsfuld. Børnene får mulighed for at udvikle selvstændighed og selvhjulpenhed gennem spejling og samarbejde.

Praksiseksempler:

Vuggestuen - Frokost i vuggestuen

Det er frokosttid i vuggestuen. Tre af de yngste vuggestuebørn og en pædagog sidder omkring et bord i køkkenet. Søren peger på mælken og kigger på pædagogen og siger "Muh". Pædagogen tager mælken i hånden og får øjenkontakt med Søren og spørger: "Vil du gerne have mælk Søren". Søren smiler og pædagogen hælder mælk i hans kop, hvorefter han straks tager koppen i hånden og drikker sin mælk. En yngre dreng Sebastian som sidder over for Søren ser straks at Søren får mælk. Ved hjælp af lyde og gestik giver han udtryk for at han også gerne vil have mere mælk. Han smiler til pædagogen, da hun hælder mælk i hans kop.

Pelle, som også sidder ved bordet, er tydeligvis optaget af at få fat i de små majs som ligger på tallerkenen. Han kigger længe på et majs-korn, er undersøgende og maser den mellem fingrene. Pædagogen henvender sig til Pelle og spørger ham om han synes majsene smager godt. Hun sætter ord på at det er majs vi spiser og benævner farve og form.

Børnehaven - Aktiviteter i børnehaven

Iben er udfordret på at vente på tur, sidde stille og koncentrere sig. Pædagogerne vælger derfor at sætte legen: Banke Banke Bøf i gang med en mindre gruppe. Her får Iben mulighed for at øve sig i at være opmærksom, koncentrere sig og vente på tur samt være i bevægelse på en sjov måde. Pædagogerne oplever at Ole føler sig tryk i denne leg fordi han møder struktur og overskuelighed.

Peter er meget optaget af dyr og vil allerhelst fordybe sig i disse. Han er dog udfordret motorisk og pædagogerne tænker kreativt for at motivere ham til mere kropslig udfoldelse.

Der bliver igangsat en aktivitet, hvor Peter i en mindre børnegruppe skal finde billeder af forskellige dyr ude på legepladsen, i forskelligt terræn. Efterfølgende gav billederne anledning til en fælles snak i spisesituationen og Lone som er stille og genert blev motiveret til at fortælle, idet hun havde noget konkret at snakke ud fra.

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

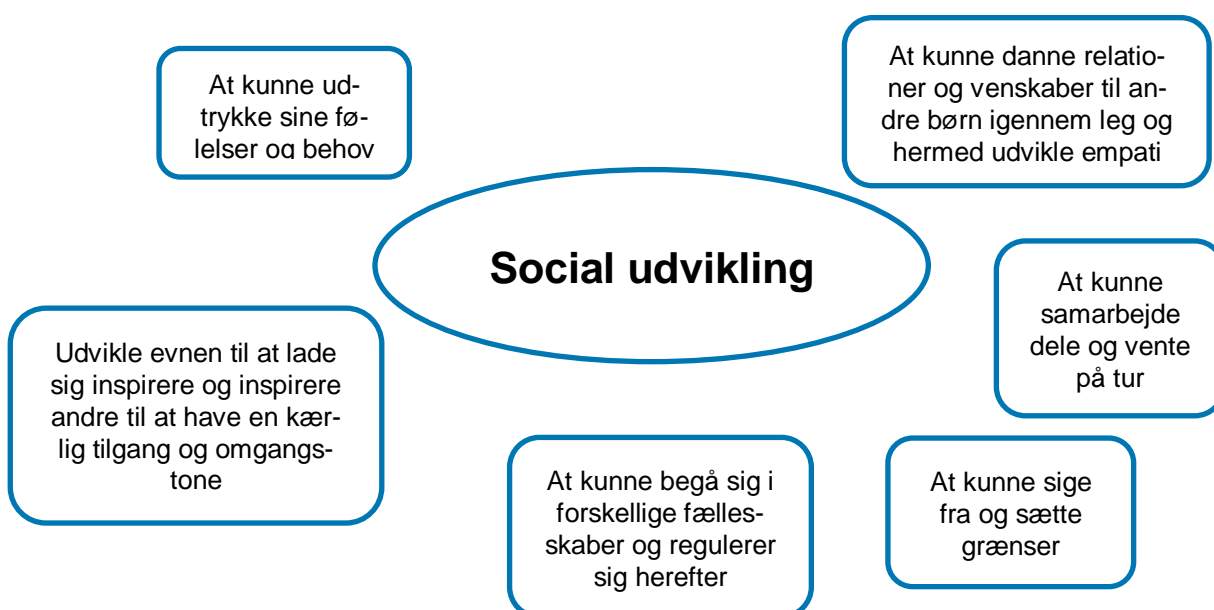
Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Børnenes sociale kompetencer udvikles i samspil med andre børn og voksne. Vi ser uenigheder som en naturlig del af hverdagen og gennem disse uenigheder, ser vi børn som misforstår hinanden, børn som sætter egne behov forrest, børn som kæmper om en plads i børneflokket, børn som trækker sig fra børneflokket og børn som holder hinanden ude mm.

Vi stiller os til rådighed for at hjælpe med at løse den konflikt, som børnene står i.

Vores intention er at give børnene mange øve muligheder, for at styrke deres sociale kompetencer, ved at være sammen med flere forskellige børn. Som pædagoger vælger vi derfor at sætte børn sammen i forskellige legegrupper og aktivitetsgrupper i løbet af dagen.

Vi er observerende, opmærksomme og i børnehøjde for at kunne guide og støtte børnene i at håndterer situationen omkring at dele. Det er vores intention at børnene øver sig i at lære fællesskabets sociale spilleregler. Vi hjælper børnene med at sætte ord på deres følelser og behov, og hjælper dem samtidig med at blive opmærksomme på og lytte til hinanden i gruppen. De involverede børn skal føle sig set, hørt og forstået.

Praksiseksempler:

Vuggestuen - Gåbiler på legepladsen

På legepladsen har vi to gåbiler, som Hans, Sofie og Ole viser interesse for at lege med. Hans står med den ene bil og Sofie med den anden. Ole henvender sig til Sofie og vil også have bilen. Hans tager fat i bilen og begynder at hive i den, Sofie holder fast og begynder at skribe. Ole bliver frustreret og begynder ligeledes at skribe, Hans begynder at græde. pædagogerne hjælper børnene med at sætte ord på det der skete. pædagogerne anerkender Sofie i at hun vil beholde gåbilen og derfor begynder at skribe og ligeledes anerkender pædagogen Ole i, at han også rigtig gerne vil have bilen og begynder at skribe. Hans bliver anerkendt for at han bliver ked af det og pædagogen prøver at sætte ord på den følelse han har. Pædagogen tilbyder Ole en motorcykel og børnenes leg kan nu fortsætte.

Børnehaven - Bagerbutik

Lotte, Pia, Signe og Henrik leger bagerbutik i graveområdet. Lotte og Henrik bliver uenige om pynten på kagen, Lotte vil ikke have lys i kagerne, som Henrik sætter i. Lotte skubber Henrik væk og siger at han ikke må være med. Pia og Signe stopper med at lave kager og legen går i stå. Herfra hjælper vi børnene videre i deres leg, både ved at sætte ord på det der sker og opmuntrer børnene til selv, at komme med løsningsforslag til legen. Lotte foreslår at der kun kommer lys i chokoladekagerne, det er Henrik med på og vi aftaler sammen hvilke kager der er chokoladekager. Signe og Pia holder sig stadig uden for legen, her spørger vi pigerne, om ikke de kunne lave nogle hindbærkager til butikken. Det vil de gerne, men alle fire børn leger stadig ikke rigtig sammen. Derfor tilbyder vi dem at indgå i deres leg og foreslår at være den der passer ovnen og bager kagerne. Det synes børnene er sjovt.

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Kommunikation og sprog er redskabet og ligeledes en forudsætning for at kunne begå sig sammen med andre, at forstå sig selv, hinanden og omverdenen. Man viser andre hvem man er og man kan gøre andre opmærksomme på, hvad man gerne vil have. Man lærer at afkode og forstå andres hensigter. I børns leg er det afgørende, at de kan kommunikere enten vha. et meget tydeligt kropssprog eller det verbale sprog, så hvert barn, kan få sit

budskab frem. Jo større sprogforståelse og ordforråd jo bedre tilegnelse af ny læring, fantasi og kreativitet.

Vi er rollemodeller for børnene, særligt bestræber vi os på at bruge et nuanceret sprog fordi vi ved, at børn tilegner sig et større ordforråd ved at blive "badet" i ord og historier. Ligeledes opmuntrer vi børnene til at fortælle, fortælle, fortælle ... Vi ønsker at høre og se ord der gror.

Vuggestue - Sanglege til samling

Anton, Mette, Louise og Karl sidder til samlingsstund og synger sanglegen "Vi trækker skuffen ud". Børnene er begejstret for sangen og det at de skal bruge de konkrete fagter, gør at ordene giver mening og hjælper børnene til bedre at huske ordene i sangen. Pludselig peger Anton på billedet af flyvemaskinen og pædagogen spørger Anton om vi skal synge sangen om flyvemaskinen. Anton klapper begejstret i sine hænder og derefter synges sangen med flyvemaskinen, hvor børnene igen støttes af fagter.

Børnehave - Spontan sproglege når vi spiser

En børnehavegruppe sidder og spiser madpakker og Mikkel siger til Johanne: "Johanne kaffekande". De griner og synes det er sjovt, herefter er der et andet barn der siger: "Rikke prikke". Børnene skiftes efterfølgende til at finde ord der rimer. Hus-mus, hat-kat mm. Ofte fortsætter det med at rime ude i garderoben og derefter ude på legepladsen. Pædagogerne understøtter børnenes rim, og oplever ofte, at børnene kan selv. Børnene giver plads til hinanden, og dem som er gode til at rime, inspirerer de børn, som stadig øver sig. Rim kan både være rigtige ord og fjollerim, som børnene selv finder på. Det er altid sjovt at rime.

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

At have en god kontakt til sin krop og sanser er udgangspunkt for at mærke sig selv og andre. Dette er afgørende for at kunne regulere sig selv, være aktiv deltagende og modtagelig for ny læring. At have en god kontakt til sin krop handler bl.a. om at kunne sidde, kravle, gå, løbe, trille, slå kolbøtter, gå op- og ned af bakker, dreje rundt, gå balance, tegne, lave perler, cykle og modtage berøring, massage samt gyngeture. Ligeledes handler det også om fysisk sundhed, at børnene får en god og nærende kost som giver dem energi til kropslig udfoldelse. Det at kunne bruge kroppen, handler også om at blive selvhjulpne og selvstændige.

Vi har fokus på den fysiske sundhed. I vuggestuen har vi frokostordning og i børnehaven er vi i dialog med forældrene om kost/madpakke.

Vi har fokus på selvhjulpnehed og selvstændighed. Når børnene viser interesse for det, øver vi toiletræning.

Vi giver børnene fysiske udfordringer og oplevelser

Krop, sanser og bevægelse

Vi har spontane og planlagte bevægelsesaktiviteter og lege

Vi har fokus på barnets fysiske udvikling i forhold til barnets alder – løbe, kravle, balance, gribe, tegne, hoppe, cykle m.m.

Vi laver varierende sanseoplevelser

Praksiseksempler:

Vuggestue - Vand-og sanseleg

Det er sommer og solen skinner. Sofie, Karla, Jeppe og Trine sidder uden for kun iført ble med hver deres balje med vand. De sidder i græsset og leger med vandet i baljen og rejser sig efterfølgende op og går ud på fliserne, hvor de laver våde håndaftryk. Børnene sanser den varme sol, græsset i tæerne, det våde vand og de varme fliser. Samtidig er det sjovt at bevæge sig fra at være i hug til at rejse sig igen og ned i hug for at lave håndaftryk. For børnene kræver det meget koordinering. Jeppe er ikke så glad for græsset og det våde vand, han stritter med fingrene og bliver ked af det. Pædagogen hjælper ham til at blive i aktiviteten ved at give ham strømper på og Jeppe synes nu, at det er sjovt at stå i græsset. Det er tydeligt, at det er svært for Jeppe med mange sanseindtryk på en gang.

Børnehave - At lære at cykle

Simon og Camilla er klar til at lære at cykle. Begge har de brug for at pædagogerne løber bagved og guider dem indtil de kan på egen hånd. Pædagogerne giver os god tid til dem begge, da det er vigtigt at de føler sig trygge. Da Simon og Camilla kan cykle nogenlunde, tilbyder pædagogerne dem andre øvelser for at blive mere sikker på cykel. Pædagogerne laver en cykelaktivitet hvor de skal cykle under en balancebom, og vinke mens man cykler, bremse mm. Det er vigtigt for Simon og Camilla at lysten og motivationen er der, derfor lytter pædagogerne meget til dem og hvad de har lyst til. Både Camilla og Simon er blevet mere sikker på cykel og de leger flere spontane lege, hvor cyklen indgår.

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

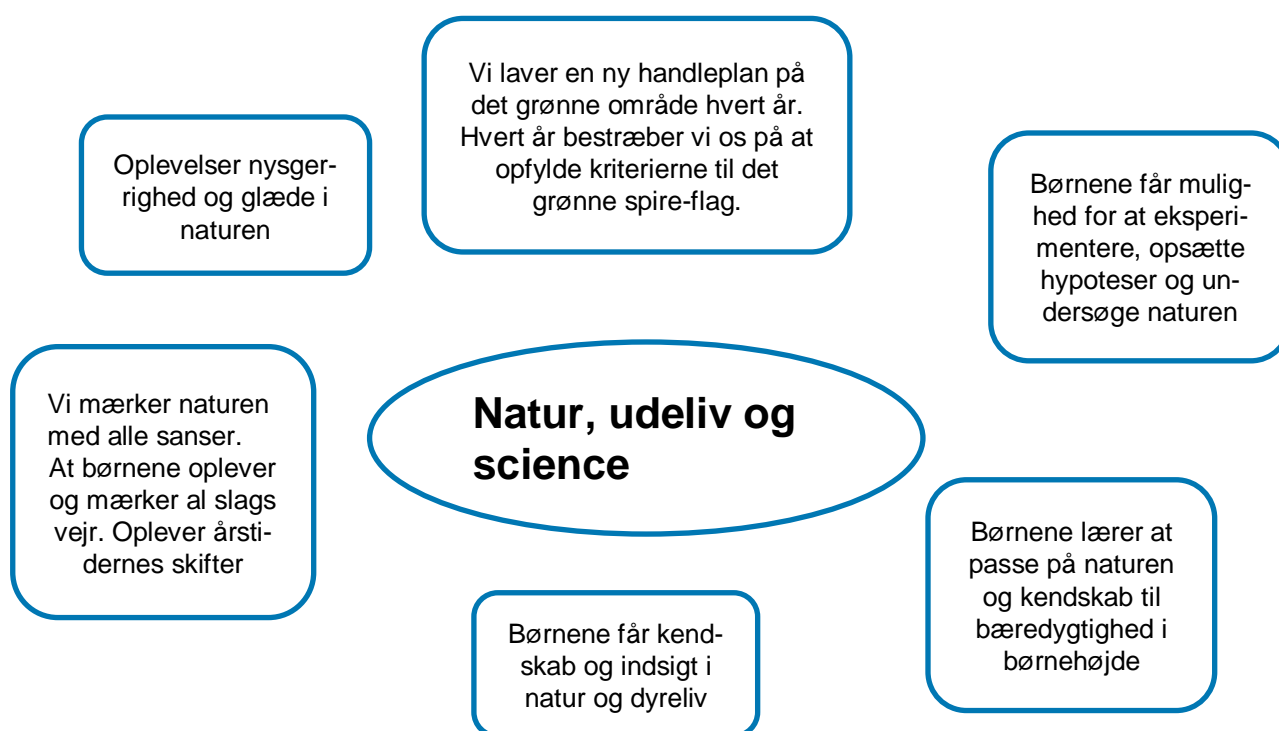
Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Natur, udeliv og science giver børnene mulighed for at tilegne sig forskellige erfaringer med naturen, naturfænomener og science og tiltag der kan være gode for miljøet. Science er en måde at arbejde i og med naturen ved at give børnene mulighed for, at være eksperimenterende og reflekterende i de emner vi fordyber os med. Vi lægger vægt på at børnene får et kendskab til naturen på mangfoldige måder, det kan være alt fra insekter og smådyr, planter og træer, skov og strand og måder vi passer på vores natur, ved at have en bæredygtig tilgang i børnehøjde. Vi passer på alle dyr og planter og samler affald i naturen samt lærer om affaldssortering. Vores legeplads er beplantet med frugttræer og forskellige nøddebuske og vores krukker er beplantet med forskellige krydderurter. På den måde har vi rig mulighed for sammen med børnene at følge naturens udvikling og årets gang. Alt dette giver gode dialoger med børnene omkring, hvorfor der er brune pletter og hul i æblerne, er det mon hvepsene der har lavet det?

Vi værdsætter, at børn og voksne er ude hele året i al slags vejr.

Praksiseksempler:

Vuggestue - Højdepunktet blev brombær i skoven

Pædagogerne har planlagt en aktivitet, hvor der skal samles skrald i skovbunden, pædagogerne snakker med børnene om at passe på naturen. Børnene finder små stykker skrald, som de kom i affaldsposer. Gruppen nærmer sig et sted i skoven, hvor der vokser mange brombærbuske og Solvej, Børnene får øje på brombærrene. De går hen og begynder at plukke og smage dem. Pædagogerne ser at børnene får oplevelsen af at spise bærrene, mærke kvaste brombær i hænderne, se den flotte farve i hænderne og deres flyverdragter viklet ind i brombærranker. Pædagogerne følger børnenes glæde og begejstring og tager del i børnenes interesse for at plukke og smage brombærrene.

Børnehave - Vi finder skarnbasser

En lille gruppe er i skoven, på vej til mountainbikebanen, undervejs falder interessen på skarnbasser, som børnene finder ved hestepærer. Petra foreslår at tælle hvor mange skarnbasser der er, hvilket børnene gør i fælleskab. Thomas ser at nogle af dem ikke kravler og derfor må være døde. Mona foreslår at de også kan tælle de døde skarnbasser. Pludselig siger Mathias, at der også ligger mange skovsnegle. Sia siger at dem skal de også tælle. De finder et stykke papir, hvor de sætter streger, både når de finder døde og levende skarnbasser og skovsnegle. Da gruppen kommer frem til mountainbikebanen, tæller de sammen, hvor mange de har fundet af hver. Søren synes det er lidt sejt, at skarnbasser flytter på hestepære. De taler om hvor stærke og hurtige skarnbasser faktisk er.

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

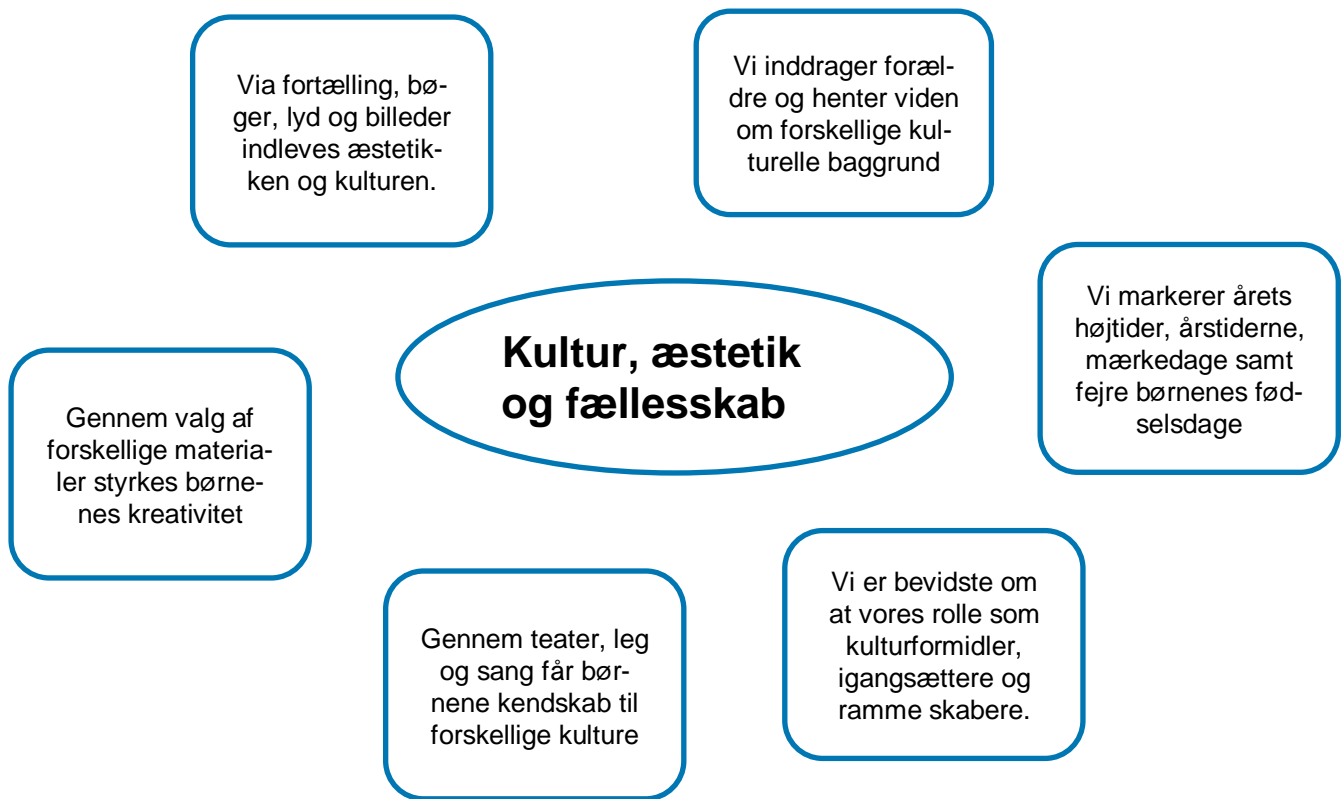
Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Kultur æstetik og fællesskab handler om, at barnet får kendskab til forskellige kulturer og at være en del af et inkluderende fællesskab. Børnene bliver inddraget i et undersøgende og skabende miljø, hvor der er plads til fordybelse og personligt engagement, med udgangspunkt i børnenes ideer.

Børnene får mulighed for at anvende forskellige materialer og redskaber, som kan stimulere fantasi, kreativitet og nysgerrighed. Vi ligger vægt på et inspirerende miljø både ude som inde bl.a. med billeder og børnekunst. Det giver god læring for børnene at arbejde med et bestemt emne i en længere periode. Dette gør at børnene får en større viden og fortrolighed omkring emnet.

Vi arbejder med tydelige og inspirerende legezoner, som underbygger børnenes leg og kreativitet. Vi skaber åbenhed og ligeværdighed for de små børnekulturer der opstår i dagligdagen.

Praksiseksempler:

Vuggestue - Fødselsdag i vuggestuen

Johan, Alfred og Sia som er de ældste i vuggestuen genkender flaget på bordet og ved at nu skal der holdes fødselsdag. De genkender og synger med på fødselsdagssangen og er meget opmærksom på gaven.

Børnehave - De tre bukke bruse

I en børnehave gruppe bliver der arbejdet med eventyr, hvor de fordyber sig i eventyret om De tre bukke bruse. Børnene får læst historien, de tegner, maler og udtrykker eventyret igennem billedkunst. Der bliver talt om trolde, geder og græsmarker. Julie siger, jeg vil gerne være trolde, Esben vil gerne være den store ged og pædagogen følger børnenes ideer og hurtigt melder Line og Mia sig til at være de to andre geder. Sammen bliver der konstrueret en bro og nogle græsmarker. De andre børn sætter sig på gulvet, og børnene begynder at vise og fortælle eventyret. De andre børn synes det er spændende og er meget optaget af det. Flere børn melder sig til også at prøve at spille med i eventyret.

Pindsvinekuld på legepladsen

Jonas og Malthe kommer løbende og fortæller, at de har fundet nogle pindsvin. Pædagogen går med børnene, og ser, at der ligger et lille pindsvinekuld. Pædagogen vælger at snakke om pindsvinet med hele børnegruppe. De undersøger hvad det spiser, og hvilke hensyn man skal tage. Børnegruppen maler og tegner pindsvin, læser historier om pindsvin og finder viden på internettet. Igennem forståelse og refleksion omkring pindsvinet, opnår vi et fælleskab.

Evalueringsskultur

Arbejdet med trivselsvurderinger, sprogvurderinger og dialogprofil sikrer et systematisk og tilbagevendende fokus på alle børns trivsel, og en mulighed for som professionel at sætte ord på det "anede"

Vurderingerne skal ses som et forebyggende redskab, der sikrer, at alle børn "ses" og skaber overblik over børnegruppen.

Vurderingerne understøtter det kollegiale og tværfaglige samarbejde og er en faglig ramme i samarbejdet med forældrene.

De data'er der fremkommer af vurderingerne analyseres og mulige nye tiltag igangsættes i forhold til læringsmiljøet med baggrund i forskning.

Hver andet år er der KIDS tilsyn i hver afdeling.

KIDS står for Kvalitetsudvikling i daginstitutioner. Det tager afsæt i forskningen om, hvad der udgør den mest fordelagtige pædagogiske kontekst, hvor børn har de bedste muligheder for at trives, udvikle sig og lære.

I KIDS vurderes den pædagogiske kvalitet i børnenes udviklings- og læringsmuligheder i det pædagogiske miljø i daginstitutionen. KIDS er en observationsmetode der sætter fokus på 3 elementer der har betydning for pædagogisk kvalitet; Fysiske omgivelser, relationer, leg og aktivitet.

Observationerne registres i hvilket omfang en given pædagogisk praksis er tilstede i den pædagogiske hverdag i institutionen. Dette er med til at udvikle pædagogisk praksis.

I børnehuset Parken bruger vi SMTTE-model til at målrette og tilrettelægge vores pædagogiske praksis og aktiviteter. E'tet står for evaluering og sikrer på den måde en løbende evaluering.

Vi bruger videooptagelser som redskab til refleksion over vores daglige pædagogiske rutiner.

Andre former for dokumentation kan være produkter af forskellige karakterer, Barnets bog, foto, børneinterview mm. som danner grundlag for i vores løbende evaluering.

Vi har fokus på at evaluere både de daglige pædagogiske rutiner samt planlagte forløb og aktiviteter. På den måde sikrer vi, at der skabes et nuanceret billede af vores pædagogisk praksis. Vi vil løbende samle vores observationer og evalueringer m.m. som vil danne grundlag for en samlet evaluering af vores arbejde med den pædagogiske læreplan.

Nedenstående evalueringsskema er udgangspunktet for evalueringen. Evalueringsskemaet lægges på hjemmesiden og kan tilgås via et link herfra.

Evaluering af den styrkede pædagogiske læreplan for den enkelte dagtilbudsafdeling

Hver afdeling udarbejder en procesplan for implementering af den styrkede pædagogiske læreplan og tiltag, der skal indarbejdes i læreplans – og evalueringsarbejdet lokalt.						
Sæt kryds	Slet ikke	I mindre grad	I nogen grad	I høj grad	I meget høj grad	Ved ikke
I hvilken grad arbejde der med den styrkede pædagogiske læreplan?						
I hvilken grad er det synligt i dagtilbuddets daglige pædagogiske praksis?						
De 5 pejlemærker						
Sæt kryds	Slet ikke	I mindre grad	I nogen grad	I høj grad	I meget høj grad	Ved ikke
I hvilken grad arbejdes der med det brede læringsbegreb?						
I hvilken grad arbejdes der med sammenhængen mellem læringsmiljø og børns læring?						
I hvilken grad arbejdes der med at støtte udviklingen af en god evalueringskultur, hvor ledelse og pæd. personale forholder sig kritisk og reflektivt til egen praksis?						
I hvilken grad arbejdes der med etableringen af et pædagogisk læringsmiljø hele dagen?						
I hvilken grad arbejdes der med at forholde sig til børn i udsatte positioner og forældresamarbejdet om børns læring?						
Beskriv hvordan der arbejdes med den pædagogiske læreplan i dagtilbuddet:						